

consistència— i com a pecat mortal, el de l'accent. És increïble que un estudiós que es va presentar com a arabista deixés veure un desconeixement tan elemental del punt més divulgat de l'accentuació aràbiga vulgar (es veu que en això es va quedar en les beceroles de l'àrab de primer grau). Ni esmentaria això si no es tractés d'una obra útil per la gran acumulació de dades i opinions (generalment no personals), si bé molt desigual en valor: no podem esperar més d'un erudit que no sap distingir entre arrel i sufix (*barra* seria ibèric «a causa de *arr*!»). Brunot, que documenta *barri* en dotze o tretze punts i fonts de tot el Marroc, des de Tetuan a Rabat i al Djábel Sûs, no dóna enlloc altra accentuació que *bêrri*, *bârri*, veg. després.—¹³ Dozy, *Gloss.*, p. 63, cita molts exs. de *alvara* 'raval, afores', en antics documents castellans, i creu que ve d'aquest mot. I encara que desconfio perquè és una mica sospitosa la fixesa amb què aqueix vell terme castellà apareix escrit amb *-r* simple, potser tanmateix té raó, perquè la semblança és realment extraordinària.—¹⁴ És eloqüent la frase viva a Rabat on figura el femení *l-bêrriya idrâb l-bêrriya ul-lârd l-bliya* «il voyage par monts et par vaux», *bêrriya* «amarre de bout ou d'avant» en el parlar nàutic de Tetuan. Veg. els nombrosos detalls que acompanyen això en l'eruditíssim llibre *Textes Arabes de Rabat*, vol. II, pp. 20-22, amb molts més de referents més aviat a *barr* i *barra*. Els qui van pel mar o vora mar solen parlar de mar endins i 'afora' (del mar) (encara que els de l'ofici, en aquest cas pescadors i navegants, solen usar aquests adverbis en sentit oposat a la gent de terra). Semblantment en àrab s'oposa *barr* «dry land» a *babri* 'de mar endins', i així es troba ja a l'Alcorà (Penrice) i avui tant en el parlar de l'Atlàntic marroquí (Brunot, etc.) com en el de la costa de Síria i el Líban (Charles-Soleiman). D'on ve que *barri* és tradueix per «continental» (Harder), i a Rabat s'apliqui al «vent qui souffle de terre», allò que a la nostra costa de Llevant en diuen «vent forà» o «ventet foranell» (només és que els nostres pescadors ho apliquen a la inversa). El mateix Brunot ens explica com hem d'entendre 'silvestre' en la definició de *barri*: més aviat és 'campestre, agreste' (així també Beaussier), aplicat per ex. al «jasmin sauvage», «olivier sauvage» i «chat sauvage». *Rata dels camps* és el mateix que aquest 'campestre' i amb això ja ens toquem amb els suburbis que s'han denominat *bârri*.—¹⁵ Un fet d'abast força incert, que convé registrar, és l'ús valencià de la forma *bàrrio* amb *-o* final; que això després hagi passat quasi pertot a *bàrio* en la pronúncia vulgar, ja no té res de notable: és la mateixa reducció que en *sària* > *sària*, *Boriana*, *Boriol*, etc. Tinc el mot registrat, en el nivell popular, en 35 poblacions valencianes, des de Benicàssim fins a la Font de la Figuera i Crevillent; fora de Benicàssim i Castelló de la Plana, pertot amb *-r* senzilla, però en totes amb *-o* final. No és que la forma *barri* sigui estranya al valencià: és la

forma literària i també la general en l'ús més refinat, però oral, de la ciutat de València i a d'altres zones de tipus urbà. Els amics valencians m'ho confirmen decididament. Com que al capdavant també és notable que l'àr. *bârri* fos adaptat amb *-o* en cast. i en portuguès, no podem deixar de preguntar-nos si el manlleu del mot aràbic no passà a través d'una forma mossàrab amb adaptació a la fonètica mossàrab. Però això no em sembla gaire convincent en un mot d'aquesta esfera, i que probablement es transmeté en un ambient bèl·lic. Més aviat hi hauria influència del baix-llatí dels delimitadors, notaris, agents agraris i semblants. Així s'imposaria més endavant a la gent de guerra, i seria un petit empelt en la forma ja tradicional del romànic parlat. Com que són professions de nivell popular, això explica que la forma en *-o* prengués matís més rústic que l'altre entre els valencians. Quant a admetre un castellanisme propi, em semblaria difícil de creure amb aquest caràcter tan general i popular.—¹⁶ A la darrera nota del meu article del DCEC parlava de la possibilitat que *barri* hagués sortit de *barr*, *barra*, primitius de *barri*. Això, que ja llavors dava com a problemàtic, m'ha anat semblant cada cop més inversemblant. Fora de l'extensió en què hem d'admetre que els sentits de *barr* i *barra* seguiren revitalitzant en l'àrab d'Espanya l'antic sentit ample de *barri*. Veg. allí els meus arguments.

BARRICADA, 'parapet improvisat amb tota mena d'objectes per destorbar el pas', mot de data recent en la llengua [Lab. 1888] (no recollit per Belv., Lab. 1864, *DAG.*); en castellà tampoc no es documenta fins a 1617 (Minsheu) i C. Coloma; s'havia pres del francès (el *DAut.* el considerava mot fr.) i no es popularitza fins a les revolucions de 1830 i 1848. En francès és també recent [1588] i derivat de *barrique* 'barraló, barrilet', perquè les barricades es feien amb *barriques*. Aquesta darrer mot francès [1509] i el castellà *barrica* [1639] foren presos del gascó *barrique*, que ja apareix en un escrit de 1476 de Flamarens, Gers (Du C.), i en un altre de 1498 (copiat per Doat), ço que suposa que procedeix de la zona bordelesa, i sembla confirmar que el mot gascó es va estendre des de Bordeus amb el comerç dels vins. El gascó *barrique* sembla remuntar a *BARRICA, fet amb el radical BARR- (que també sembla ser la base de BARRIL i BARRAL i que pot ser gal) amb el sufix *-ICA* (d'origen gal, cf. BODICA, MARRICA, ARTICA en *REW*, 1184, 5370, 686a).¹

El reflex català del gascó *barrique* fou el diminutiu *barricó* (ant.), que el *DAG.* va documentar en un inventari de Vic: «It. un *barricó* de qualque ij sesters [en lo celler]», i *AlcM* en un inventari de 1489: «Un carratell o *barrico* de fustas». J. G.

¹ Sols en gascó és possible la conservació de l'oclusiva sorda (veg. *VRom.* II, 450); observem l'abundància dels derivats *barricà*, *barricau*, *barriquejà*, etc., en el diccionari gascó de Palay; i el *TdF*